

»SLOVENE« velja
po pošti na vsi strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
na celo leto naprej... K 84.—
na pol leta... „ 42.—
na četrt leta... „ 21.—
na en mesec... „ 7.—
Enoslojna celoletna K 95.—
Sobotna izdaja:
na celo leto... K 15.—
na en mesec... „ 20.—

SLOVENE

==== Inzerati: ====
Enoslojna pettivrsta (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat... po K 1-20
Pri naročilu nad 10 objav
popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 4.—
==== Poslano: ====
Enoslojna pettivrsta K 3.—
Izhaja vsak dan izvenredno po-
nedeljek in dan po prazniku
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. Telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Otrok zadrege.

Včeraj je ustanovilo približno 300 mož neodvisno kmečko stranko, ki si je nadela naslov »Kmetijske jugoslovanske stranke«. V zgodovini slovenskih strank, kakor tudi političnih strank drugih dežel, so take tvorbe pod takimi firmami vsem dobro znane in temu primerno tudi ocenjene. Ko se pojavi kje taka »neodvisna« stranka, vedo vsi, ki imajo le drobtino političnega razuma v glavi, da gre tu za manever, ki naj pred javnostjo in pred ljudstvom skriva in potlači prave namene te ustanovitve. Ko gotova stranka uvidi, da z odprtim in odkritosrčnim nastopom ne more ničesar doseči, vrže svoj naslov, svoj program, vse svoje ideje in nazore stran in stoji — kakor bi si preoblekla suknjo — nekega dne popolnoma nova, vsa prebarvana, nanovo okraščena, drugače počesana pred javnostjo. Upanje na političen uspeh ni zasidran tu v idejah, v zdravem programu in v organizatorni moči nove tvorbe, temveč v pričakovanju, da se bo ljudstvo dalo premotiti in videlo v stvoru z novim jopičem novo in zdravo politično tvorbo.

Če pride stranka do tega, da je siljena, iskati stranskih poti in nastopati tako potuhnjeno pred ljudstvom, je to znak slabosti in nezaupanja v lastne ideje. V takem postopanju leži najhujša obsodba in največja sramota za program te stranke, ki stopa v javnost s krinko na obrazu. Dežela, v kateri se more to zgoditi, ne stoji na višku politične kulture in zato moramo mi Slovenci že z vidika naših splošnih narodnih interesov take poskuse uničiti.

Če bi bila preteklost te stranke taka, da ni storila za socialno povzdigo slovenskega kmeta ničesar, je jasno, da ne more uživati med kmečkim ljudstvom zaupanja. Zato bi morali biti vsi njeni napori po deželi brezuspešni. Tedaj se lahko zateče k receptu vseh v svoj program in svojo moč nezaupajočih strank ter iztisne iz sebe tvorbo, ki ne more ne razumnih kmetov preslepiti in ne svojega ugleda povzdigniti. Stranka, ki je zgrajena na neodkritost, v naših kolikor toliko vendar že zrelih političnih razmerah ne more in ne sme imeti obstanka. Če bi bilo to mogoče, bi bilo to znamenje, da je v našem narodu vsak napredek in vsak političen povzdig nemogoč.

Sicer je pa stvar vsake stranke same, kako in s kakšnimi načini se hoče boriti za svoje ideje v naši javnosti. Njena stvar je, če sprejme v svojo sredo pristaše dr. Šušteršiča, ki smo jih mi iz svoje stranke ven vrgli. Mi ji ne moremo braniti, da se

z njimi bratsko družijo in se tako zveže z njihovo usodo.

Proti čemur se mi upiramo, je to, da se pričinja politično delovanje te tvorbe — ne s pozitivnim in treznim delom, tudi ne s pripoznavanjem svobodne besede in svobodne diskusije — temveč z batinami. Ko se je oglasil kmet in župan Karpé, podnačelnik »Jugosl. Kmečke Zveze« k besedi, mu je bila ta dovoljena, a mesto protidokazov je dobil s pestjo po glavi in je zletel na cesto. Tako se je tedaj predstavila ta »Samostojna kmetijska stranka« slovenski javnosti. Danes, ko uvideva naš kmet, kot še nikdar prej, da je v edinosti kmečkega stanu, v slogi in enotni organizaciji njega odrešenje, bo znal to razdralno tvorbo sam pravilno ceniti in jo bo že iz skrbni za obstanek obsodil na nemoč in brezpomembnost.

Dr. F. Windischer:

Potreba jugoslovanske trgovske reprezentance v Švici.

Nedavno sem v daljšem članku priporočal za Švico ustanovitev trgovske jugoslovanske reprezentance, katere potrebo sem utemeljil. To vprašanje je za našo trgovino, industrijo, denarstvo, kakor tudi iz ozira na potrebo pridobivanja mednarodnih poslovnih stikov in zajemanja informacije o svetovnih kupcijskih stvareh vedno nujnejše in važnejše. V Švici imajo živo zanimanje za naše dežele, dispozicija gospodarskih in finančnih krogov nam je načelno ugodna, treba pa je pričeti čimprej s praktičnim delom, treba se približati in se izpoznati. Valutne težave se bodo tudi dale premostiti. Našo gospodarsko prihodnost dobro cenijo, ker poznajo naše resurse in gospodarske sile. Tudi o našem denarju imajo boljše mnenje nego o avstrijskem. Kdor išče novih potov, ki še niso markirani, ima vedno neprimere, ali začetne težave ne smejo plašiti. Na vsak način morajo vodje naših produktivnih krogov imeti pred očmi, da se moramo otresti starega gospodarskega robovanja in jerobstva od severa in juga, zagotoviti si moramo v trgovini in obrtnosti možnost izbiranja in zlomit moramo tisto železno silo, ki trgovcu oblastno velevala, da mora kupiti od tega in tega, ker drugače ne zna in ne more. Že možnost izbiranja je zlata vredna. Oni, ki prihajajo ponujati robo ali jo drže na prodaj, bodo naglo drugače z nami govorili, čim vidijo, da si znamo tudi

brez njih pomagati. Kadar imaš priliko voliti in izbirati, kupuješ vse drugače tako po pogojih kakor kvaliteti, nego če gre za faktični monopol. Zanašajoč se na stare zveze z našimi kraji, so mnogi stari dobavitelji na severu in jugu, ki so nam nacionalno seveda sovražni kakor prej, preverjeni, da smo in ostanemo tudi po sklenjenem miru le na nje navezani. Pripravljamo jim razočaranje na svojo korist! Po vseh državah se danes uvideva potrebo, da se nacionalni trgovini gladi pot v svet. Na Angleškem, Francoskem, v Ameriki, Nemčiji, Švici, Italiji snujejo v deželi sami naprave, ki naj pospešujejo trgovino, v tuji pa ustanavljajo posebne stalne reprezentance, pošiljajo v tuje zemlje poslanstva od primera do primera ter študijske komisije. Izpolnjujejo dalje konzulate sedanjemu času primerno s trgovskimi atašaji, ki so dobri poznavalci gospodarskih potreb. Vedo, da te naprave vodijo do uspehov. Neposreden stik, osebno delo zaleže vse drugače nego najlepša pisma, ki se citajo tem manj pozorno, čim daljša in izčrpnjša so. Romanska korespondenca se sploh odlikuje po jasnosti in kratkosti; piše se najpotrebnejše, trgovskim zastopnikom se pripisuje po pravici prvredna važnost.

Prijetna prilika mi je, da morem s konkretnim primerom podpreti svoja izvajanja o potrebi trgovske reprezentance. Navajam v prostem prevodu članek »Notre commerce extérieur«, ki ga je dne 19. maja t. l. objavil gospod Megevaud v »Journal de Geneve«. Iz članka je razvidno, kako važnost pripisujejo v Švici našim deželam ter kako važne so trgovske reprezentance celo Švicarjem navzlic svojim obilnim internacionalnim zvezam. Članek slove:

»Številni članki so že izšli, v katerih ekonomski, tehniški, finančni poudarjajo važnost, ki jih ima za nas potreba, da pomnožimo in ustanovimo nova razpečevališča. To je dokaz, da to vprašanje dela skrbi onim, ki se zanimajo za razvoj gospodarske delavnosti Švice. Dejstvo je, da mora Švica kupovati leto za letom za več nego eno milijardo živih in surovin. Kako plačati to ogromno vsoto, ki jo dolgujemo inozemstvu, ako ne z eksportom svojih fabrikatov? Zadnjih pet let so se pogoji na tržiščih ne samo nekoliko premenili, ampak docela predruščili, tako da se danes nahajamo v popolnoma drugi situaciji. Novi vidiki, nepoznani l. 1913., prihajajo v poštev: protekcionizem, da ne rečemo šovinizem se polasča velikih produktivnih in konsumnih dežel in cel svet je poln te politike. Kam naj obrnemo svoje oči, ko nam velike države, ki so

sprejemale nad tri četrtine našega izvoza, zapirajo vrata ter nam dopuščajo import le v tako zelo tesno odmerjenih kontingentih, da so podobni, če se milo izrazimo, miloščinam, ki jo daje veliki gospod slabotnemu sosedu. Ali izven teh velikih držav so druge, do katerih nas vleče podobnost njih položaja. So to dežele, ki jih je vojska ali obnovila ali potegnila iz starega tečaja, v katerem so po volji tujih močnikov robovale politično in ekonomsko. Pogledi naših gospodarskih krogov, naših industrijcev in trgovcev, ki so po svetu razširili dober glas naših izdelkov, ne obračajo do teh dežel, iz katerih nam že hodi po pozivi in katere nam nudijo roko. Balkanske države, Grčija, Turčija, Rumunska, Bolgarija in zadnja po rojstvu Jugoslavija, ki so jih zaporedne večletne vojske oslabil, katerim pa treba je delati, da pridejo zopet do moči, so prvredno ozemlje, ki se nudi naši delavnosti. Bolj severno je Čehoslovaška, obdana od Nemčije in Avstrije, ki se želi gospodarsko opirati na deželo, čije aspiracije niso izključno obvladane od političnih ciljev. Tudi skandinavске dežele, ki so bile takorekoč v absolutni gospodarski odvisnosti Nemčije, si žele iz starega tira na pot gospodarske svobode. Zakaj ne bi poiskali mi vseh teh dežel? Od strani trgovcev in industrialcev se že oglašajo vprašanja in ponudbe, ali namerjajo se na težave, da bi se srečali in našli. Vlada jim mora zagotoviti zveze. Večina starih držav je osnovala svoje delegacije v Bernu; nove države nam pošiljajo svoja več ali manj oficialna zastopstva, katerim bode takoj po sklepu miru priznan oficialen mandat. Švica pa ni še skoro ničesar storila, v Bruslju so akreditirali našega pariškega, v Lizboni našega madridskega poslanika itd., pa si domišljajo, da so dovolj storili, dasi so to manj nego polovičarski ukrepi. V skandinavskih deželah nimamo zastopstev in brezdomno se misli, da nas more naš poslanik na Dunaju še z uspehom zastopati v Pragi, dokler se ga ne akreditira v Belgradu. Naša vlada mora absolutno vpoštevati, da so se časi izpremenili do jedra ter da je zelo nujno, da se čimprej ukrene, kar je neodložno potrebno: Poslati treba v stolice teh dežel sposobne poslanike in atašaje, v katerih bodo imeli trgovci in industriji svojo zaslonbo ob širitvi svojih kupcij. Belgrad, Atene, Carigrad, Praga so mesta, ki prihajajo v prvi vrsti v poštev. Preden se pa ustanove zastopstva, kar ne gre od danes do jutri, mora zvezni svet poslati v te dežele misije, sestavljene iz osebnosti, ki poznajo naš gospodarski položaj. Dežele, više našete, naj te misije predvsem obiščejo.

LISTEK.

Maksim Gorkij:

Na patrolji.

(Konec.)

Šimen zre na ogle, pomežikuje z očmi in nadaljuje:

Imela bo svojih dvajset... let... oči-vidno... »

»Govoril si že o tem,« je očitaloče vskliknil rdeči. »Čemu dregati v staro rano?«

Šimen mu gleda v lice in se smehlja, svest si svoje krivde.

»Zal mi je metuljčka, poglej... Tako mlada je bila... vesela, očem po godu... Mislim si sam pri sebi: Dragica, da si živa, seznanil bi se bil s teboj, posecal bi te bil o praznikih, poljubljaj bi tvoje...«

»Dovolj tega!« je rekel Jakovljevi in premeril pripovedovalca od nog do glave s srepim, bodečim pogledom.

»V kasarni javka,« je pristavil rdeči. Šimen je pod težo krivde skrivil hrbet, pomolčal ter znova pričel:

»Zal mi je, bratci... Leži, kakor da sniva... ni krivi, ničesar... Morebiti je šla čisto navadno svojo pot...«

»Bo že enkrat konec?« je surovo vskliknil rdeči in nedostojno zaklel.

»Morda jo je gospoda po kaj posla-la...« je dejal Šimen, kakor da ga povprašuje.

»Nas tudi gospoda pošilja. Smo mar mi zato krivi?« je razdraženo zahropel rdeči. »Pojdi, govore, prisegel si...« znova je izustil robato kletvico. »Vsi pošiljajo ljudi ene proti drugim...«

Še ena kletvica je jeknila v ozračje. Jakovljevi je povzdignil oči in pogledal s smehljajem rdečemu v lice. Naenkrat je s povdarkom, zlogovaje vprašal:

»Kaj je vojak?«

V temi se je razleglo močno treskanje, škripanje. Šimen je vztrepetal.

»Malov je na delu, mrha!« je rekel rdeči in pomigal z brki. »To ti je vojak. Da mu stotnik ukaže živega otroka požreti, požre ga...«

»A ti ne?« je vprašal Jakovljevi.

»Poslali smo ga po zaboj,« je nadaljeval rdeči, »nekaj razbija, najbrže razdira skrinjo... zver.«

»A ti — ti ga ne požreš?« je ponovil Jakovljevi. Rdeči je pogledal nanj, prestopal z noge na nogo in neprijazno odvrnil:

»Jaz, brate, bom v avgusta odslužil...«

»To je vse lepo,« je rekel Jakovljevi in pokazal zobe. »A naj ti jutri stotnik ukaže, pa požreš otroka, da celo svojega lastnega... Kaj je vojak?«

Mrtvo se je zasmel. Rdeči se je ozrl

nanj, udaril s puškinim kopitom ob kame-nje, okrenil vrat in zakričal v temo:

»Malov! Podvizaj se...«

»To ti je pretepač, ta Malov!« je polglasno dejal Šimen. »Ko so malo preje streljali na upornike, je zmerom meril v život. Malov — mu pravim — čemu je vendar treba ljudi pohabljeni? Streljaj pod nogo! A on pravi: »Jaz vendar jemljem vedno le študente na muho...«

Šimen je vzdihnil ter monotono, suhoparno nadaljeval:

»Jaz pa tako — le mislim: študentje so dobri ljudje. V naši vasi sta bila dva na počitnicah... Povsod gredo mužikom na roko. Radi pogledajo v kozarček, pa ti tudi prošnjo napišejo in pojasne vse... Knjig so nam dajali, da jih čitamo... Kakor med na solcu se bleste. Veseli, pošteni ljudje so, Bog mi je priča. Potem pa je prišel k njim neki škric, a za njim isto noč orožniki iz mesta... Pa so odvedli vse tri. Mužiki so jih celo pomilovali...«

Jakovljevi je v hipu vstal pokonci, pogledal rdečemu vojaku v lice z nenavadnim, nepremičnim pogledom in z okornim glasom pričel:

»Vojak je zver...«

Rdeči je povsobil brke in obrvi in gledal na Jakovljeva z ozkimi očmi. Šimen je razširil usta in bojazljivo mežikal.

»Vojak je uničevalec...« je nadaljeval

Jakovljevi skozi zobe ter zopet krepko in robato zaklel.

»Čemu si vendar tak?« je strogo vprašal rdeči.

»Mihael Evsjejič, mi doslej nismo slišali nobenih takih besedi!« je proseče rekel Šimen. »Kajne, Jakovljevi, to si tako... v žalosti...«

Jakovljevi se je zavrnil, zopet čvrsto stisnil ustna in odločno stal svojim tovarišem nasproti. Samo nosnice so vzdrgeta-vale.

»Če Malov zve za te tvoje besede, bo vse to ovadil stotniku, in si ugonobljen, Jakovljevi, da...«, je vplivno rekel rdeči.

»In ti — me ne ovadiš?« je vprašal Jakovljevi in se zarežal.

Rdeči je prestopil z noge na nogo, pogledal kvišku in ponovil:

»Ugonobljen... za take besede ne pri-zanašajo — brate!«

»Ti boš ovadil!« je vzkliknil Jakovljevi, svojeglavno in zlobno.

»Jaz že vem, kaj premorem!« je mrko rekel rdeči, »mar meni to... Jaz sem za svojo osebo odslužil, poletj me prestavijo v rezervno...«

»Mi vsi smo ugonobljeni,« je kriknil Jakovljevi polglasno, a jako. »Kaj ti je de-jal tvoj ujec?«

»Odnemai, Jakovljevi!« je poprosil Šimen.

meta in njegovo življenje. Razlika med njima je pa taka, kakor je med kmečko oblečenim slabičem - meščanom in pa gorenjskim kmetom - korenjakom. Murnove kmečke pesmi so mehke in nežne kot ajdov cvet, zračne, brez trdih tal pod nogami; zdi se ti, da jim škoduje že najslabši planinski vešerček, da jih uniči najmanjša slanica. A Golarjeve? Samo življenje in zdravje in moč jih je! Toliko življenjske sile je v njih, da postanejo večkrat na videz celo nekoliko prepolne, premesene. (Deviška, O kresu, Gozdna, Pesem o devici Peregrini, Kam si šla?) Ti končni akordi — v katere izzvni večkrat pesem — so tudi nekaj čisto Golarjevega. Pelin-roža, Pesem o liščkih, Gre pomlad —, Begunčeva pesem, Gospa Sveta, Bonaparte in Bojna pesem... so prekrasni odmevi iz dna pesnikove duše: odmevi trpljenja od pretekle dolge in strašne vojne, katere težo je pesnik sam na svojih plečih čutil, odmevi radosti poznejšega osvobodjenja izpod tujega jarma in odmevi žalosti, boli in hrepenenja po rodni zemlji, katere se je spet polastil nenasitljivi tujec. Notranje lepote te pesmi ni mogoče opisati, užil jo bo le ta, kdor pesmi sam prečita. Petruška.

pr Jakob Alešovec: Petelinov Janez. To knjigo je izdala knjigarna v drugem, popravljenem natisu, ki obsega 128 strani in jo je priredil Jožef Volc, stane 4 K 80 v. Jakob Alešovec je znan ljudski pisatelj, ki se je prikupil po svojem življenju, dovtipnem slogu in je čitateljem znan že iz knjig »Kako sem se jaz likal«, ki jih pozna pri nas malodane že slednja hiša. Knjigo moremo samo toplo priporočati; posebno ljudje na deželi, katerim primanjkuje lahkega zanimivega berila, naj pridno segajo po nji.

pr Osnova za preobraževanje naroda školom; iznova dr. Jure Turič. Pod tem naslovom je izšla v knjigarni S. Kugli knjiga, ki kaže način, kako naj šola pomaga ujediniti naša plemena; kako naj uglaadi zapreke med raznimi stališči in narodnimi sloji, ki bodo osvobodili stariše enega dela težkih skrbi, ki naj bi razvila podvzeten, delaven, živahen in produktiven naraščaj, narod pa dvigne do svobode ter samostojnosti in blagostanja na edini mogoč način: z lastno močjo in vrlino. Gledati se mora na to, da se z istimi stroš-

ki ko poprej, doseže šola, če delajo skupno učitelji in stariši v ta namen. Knjiga, ki je namenjena starišem in učiteljem, stane 5 K. pr Habsburgovci, žalostne slike iz naše preteklosti. Prejeli smo: Pod tem naslovom je ravnokar izšla knjižica, ki opisuje delovanje Habsburgovcev od njihovega začetka kot klativitezev in občestnih roparjev do konca, ko se je združila njihova moč, ki je bila zgrajena na tiranstvu, v prah. Habsburgovci so bili največji sovražniki Slovanov ter so prelili cele reke slovanske krvi, bodisi na moriščih, bodisi v vojskah. Vsebinska knjižica je zelo zanimiva. Stane 1 K 20 vin., s poštino 1 K 50 vin. ter se dobi po vseh knjigarnah. — To smo prejeli. Želimo pa dobre, bolj resno pisane knjige o ti vladarski rodbini.

Gospodarske novice.

g Prvo zunanje državno posojilo. Iz Belgrada poročajo, da je v proračunu za leto 1919—1920 postavka, ki pooblašča finančnega ministra, da preskrbi v inozemstvu pol milijarde posojila za kritje živila in raznih državnih stroškov v inozemstvu. To bi bilo prvo stalno zunanje posojilo države Srbom, Hrvatov in Slovincem.

g Živnostenská banka je na svojem izrednem občnem zboru dne 28. m. m. v Pragi sklenila zvišati svojo delniško glavnico od 120 milijonov na 250 milijonov kron. Nadalje je sklenila spremeniti svoje ime v toliko, da se pristavi k imenu »Živnostenská banka« še »banka češkoslovaških dežel«. Vzrok in povod, da je banka sklenila povišati svojo glavnico in natančneje označiti svoje ime, je dejstvo, da bo banka sedaj, ko so Čehi dosegli svojo samostojno državo, stopila v stik z vsemi večjimi podjetji entitnih in drugih držav.

g Južna železnica izkazuje v svojem poslovnem poročilu za leto 1918., ki ga bo predložila 5. t. m. občnemu zboru, 12 milijonov 159.615 kron izgube. Kot odškodnino za obrabo železnice tekom vojske zahteva Južna železnica od vojaške oblasti 252 milijonov kron. Ker se je vojaška oblast branila plačati, je Južna železnica vložila tožbo pri dunajskem deželnem sodišču, ki pa dosedaj še ni rešena.

g Omejitev blagovnega prometa za Hrvaško in preko Hrvaške. A. Ravnatelj-

stvo državnih železnic v Zagrebu je te dni izdalo nove določbe za sprejemanje in odpošiljanje brzovoznega in tovrnega blaga za postaje njenega področja, kakor tudi v prometu preko njenih prog. V naslednjem podajemo prevažajočemu občinstvu bistveni izvešček iz teh določb: Ustavljeno je prevzemanje civilnih pošilk vseh vrst, tedaj tovrnega brzovoznega in pospešnega blaga, bodisi v drobižu ali vovoznih nakladah čez vse postaje v področju zagrebskega ravnateljstva državnih železnic. Izvzeto je, ter se torej zamore odpošiljati: I. Kot brzovozno blago v drobižu do 200 kg: 1. Meso vseh vrst zaklane živine, ribe, mleko, smetana, surovo maslo, jedilna mast, sir, kruh, testenine, kvas, sveža zelenjava, sočivje in jajca. 2. Sanitetni material, lekarniško blago in material. 3. Sol in sladkor, tobak in tobačni izdelki, semena vseh vrst, usnje, južno sadje in kolonijalno blago. — II. Kot brzovozno blago v vovoznih nakladah: Blago, ki je navedeno zgoraj pod I. 1 in 2, živad. — III. Kot tovrno blago v drobižu: Blago vseh vrst vstevši do teže 500 kg, vendar z omejitvijo, da zamore en pošiljatelj odpremati na enega prejemnika dnevno le eno pošiljko. — IV. Kot tovrno blago v vovoznih nakladah: Meso vseh vrst, zaklane živali, ribe, mleko, smetana, surovo maslo, jedilna mast, sir, kruh, testenine, kvas, sveža zelenjava, sočivje in jajca, sol in sladkor, sanitetni material, lekarniško blago in material, tobak in tobačni izdelki, semena vseh vrst, usnje, južno sadje in kolonijalno blago, moka, žito in koruza, krompir, petrolej, bencin in karbid, poljedelsko gospodarsko stroji in drugo poljedelsko gospodarsko orodje, kakor motike, lopate, grablje itd., modra galica, žveplo, peroxid, užigalice, selitveno blago, papir, vse blago iz carinskega inozemstva in ono, ki je namenjeno za carinsko inozemstvo, apno in cement, pivo, premog, drva za kurjavo in oglje, posodje onih pošilk, katerih odprava ni omejena, živad, janski les. — Do nadaljne odredbe je ustavljeno prejemanje blaga vseh vrst za postaji Bakar in Reko in na postajah Reka in Bakar. Izvzeto je, ter se torej zamore odpošiljati blago, ki je navedeno zgoraj pod A I, 1. — Do nadaljne odredbe je ustavljeno prejemanje blaga vseh vrst za Zemun. Izvzeto je, ter se torej zamore

odpošiljati: Vse blago, ki je navedeno pod I. in II., nadalje premog, apno, pivo in tobak. Prejemanje krompirja za postajo Zagreb d. k. je nedopustno. Za postaje Ciglenik, Dobanovci, Surčin, Boljevci in Adaševci železnica ne sprejema sploh nikakega blaga v odpravo. Neomejeno prevzemajo in prevažajo železnice pošiljke za železničarska konsumna društva, železniške režijske pošiljke in pošiljke, ki so naslovljene na vojaške oblasti. — Stranke lahko odpošljejo blago na Hrvaško in preko Hrvaške brez posebnega dovoljenja. Če hočejo stranke odposlati blago, ki je po gornjih določbah izključeno od prevoza, si morajo prej preskrbeti tozadevno prevozno dovoljenje pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu. — B. Za postaje južne železnice na Hrvaškem (to je postaje Zaprešić, Zagreb j. k., Velika Gorica, Lekenik in Sisak) je prost ves brzovozni blagovni promet; tovrni blagovni promet je dopuščen samo za sladkor, sol, premog, modro galico, apno, žveplo, gospodarsko orodje, pohištvo, režijsko blago in za ono blago, za katero izda od slučaja do slučaja prevozno dovoljenje obratno nadzorništvo južnih železnic v Ljubljani, kateremu mora stranka predložiti tovrni list v potrdilo.

Poslano.

Podpisani sem bil 12 let sluga bivšega veteranskega društva ter sem kot tak imel stanovanje na Marije Terezije cesti št. 14 pri g. Goršetu in pozneje pri gospej Goršetovi brez vsakega oporekanja. Sedaj se je omenjeno društvo razpustilo in ker so bili društveni prostori odpovedani, se je tudi meni odpovedalo stanovanje. Zaradi pomanjkanja stanovanj in ker mi je bila odpoved izročena v takem roku, da nisem imel niti prilike pritožiti se pri sodišču, niti dobiti drugega stanovanja, sem bil kratkim potom postavljen pod kap. Prosim pomoči. Kdor bi mi mogel preskrbeti malo stanovanje, ali pa službo hišnika oz. varuha v kaki tovarni, mu bom iz srca hvaležen. — Franc Pavšner, Marije Terezije cesta 16 — na dvorišču.

* Za »Poslano« ne prevzema uredništvo nobene odgovornosti.

Kdo sprejme 3 tedne starega otroka v oskrbo ali za svojega. Vprašati je takoj na Sv. Petra cesti 29, pri gospej Poljanec. 3387

Deček 14 let star, močan, šole prost, se želi učiti sedlarske obrti in sicer takoj. Pojasnila daje mati Marija Odež, Hotovlja 28, p. Poljane.

Kubarica, vajena samostojnega gospodinjstva išče službo najraje pri katerem g. duhovniku. Ponudbe sprejema uprava lista pod št. 3383.

Tropine za krmo živini, izborne za med rezanco konjem ima na prodaj po 40 vinarjev kila Sever & komp. Ljubljana. 3387

Proda se lepa plemenska krava — dobra mlekarica ter lepa plemenska kobila in dober pes-čuvaj. Poizve se v Ljubljani Poljanska cesta 57.

Kolej pločevinast ali iz vlitiga železa z vsebino od 3—400 kg v dobrem stanju se kupi. Ponudbe na Zabret & Komp. Britof pri Kranju. 3385

Drva, meterska, žagana in cepljena se dobijo v Kolodvorski ulici št. 31.

Kot upravitelj, poslovodja, oskrbnik želi priti gospod 32 let star, vsestransko tudi trgovsko in pisarniško naobražen. Kavcije zmožen. Dopisi pod R. S. 32, na upravništvo »Slovenca«.

Deklico za vse, katere zna tudi kuhati, sprejme gradbeno podj. Miho Popovič, Sisak. Plača po pogodbi.

Popravila žepnih ur in zlatnine sprejme: F. ČUDEN SIN — 3346 nasproti glavne pošte v Ljubljani.

Kupim rabljen vrtni stroj za železo (ako tudi kaj pokvarjen) poljsko kovačnico (Feldschmiede), turbino, katera proizvaja Proda se 2000—3500 vrtanja 115 mm, 4 m drog 100 mm, 3 tečaji brez podlage v obračunih. Voz skoraj nov z 10 sedeži na peresih. Več A. Tomšič, Verd p. Vrhnika.

Lokal ali že vpeljavno trgovino se vzame v najem v prometnem kraju Gorenjske ali Dolenjske. Cenjene ponudbe na upravništvo »Slovenca« pod »Trgovina št. 1904«.

Knjigovodja dvojnega knjigovodstva, popolnoma sposoben, se sprejme takoj na veliki graščini. Prosilci samci naj pošljejo prošnje s prepisi izpraveval in plačilnimi zahtevami pod »Gozdarski urad« na upravo tega lista.

Gostilna, v kateri so trije prostori za goste, ena kuhinja, klet, dve spalni sobi, drvarnica, lepe brajde, se prodaja. Cena 50 tisoč kron. V. J. Studenci pri Mariboru, Brežna cesta 59. a.

Star časniški papir prodaja po 1 K kilo A. Wölfling, Bled.

Naročajte »Slovenca«!

Puška (Manlicher-Schönauer) in Zeiss - ov daljnogled se prodaja ali pa zamenja za ribiško orodje. Ogleda se lahko pri gosp. Ševčiku v Ljubljani.

Izurjena strojepiska popolnoma večja slovenske stenografije in strojepiska se sprejme takoj. Zglašiti naj se v Uradu za pospeševanje obrti Dunajska cesta 22 osebno s pismeno vlogo in natančnimi podatki o dosedanjem službovanju. V pošte pridejo le strojepiske z večletno prakso, začeta se ne sprejmejo.

Stavbinsko podjetje v Kranju Inž. Jos. I. Dždek išče pisarniško pomožno moč.

Zahteva se popolno znanje slovenske in nemške korespondence in po možnosti nekaj risanja. — Plača po dogovoru. Ponudbe je staviti do 10. t. m.

Cehoslovani!

Kdor se želi vrniti na Češko, Moravsko, v Šlezijo in Slovaško, more po zelo nizki ceni kupiti zemljišča, posestva, mlins, tovarne, hiše, hotele, gostilne in trgovine v mestih in na deželi. Priglasiti se je na naslov: Vaclav Krejčík, inšpektor Pozemkovske banke v Pragi, Cesko.

Pisalni stroj »Mignon« dobro ohranjen se kupi. Ponudbe z naznanilom cene na Franjo Grum, ogljenik, Konjščina, Hrvatska.

Sprejme se proti takojšnjemu nastopu, izurjena kontoristinja, ki je večja tudi knjigovodstva in ima veselje do trgovine, za večjo trgovino na deželi s celo oskrbo v hiši in dobro plačo. Istotam se sprejme tudi izurjen trgovski pomočnik pod istimi pogoji. Ponudbe pod št. 3378 na upravo tega lista.

Pekarskega obrtnika

ki ima obrtni list, iščemo za vodstvo naše delavske pekarnice. Ponudbe z označbo plače (stanovanje in oskrbo dobiva) na 3388

Zagrebački paro i umjetni mlin, Zagreb.

Sprejme se takoj čeljarski pomočnik na Martinovi cesti št. 8.

Na tečaj.

Na državni obrtni šoli v Ljubljani je s pričetkom šolskega leta 1919/20 popolniti devet proforsorskih mest IX. ozir VIII. cin. razreda in sicer: 1. tri inženirska učna mesta za stavbno stroko; 2. tri inženirska učna mesta za strojno stroko; 3. eno inženirsko učno mesto za elektrotehniko; 4. eno učno mesto za dekorativno in figurinalno risanje; 5. eno učno mesto za obrtno-trgovske predmete. Za razpisana mesta se zahteva visokošolska izobrazba.

Na poverjeništvu za uk in bogočastje naslovljene prošnje je vložiti pri ravnateljstvu do 30. junija t. l.

Natančnejši podatki in pogoji se nahajajo v Uradnem listu z dne 26. maja t. l. št. XC VIII.

Pojasnila daje ravnateljstvo. Ravnateljstvo Državne obrtne šole, v Ljubljani dne 30. maja 1919.

Nas nad vse ljubljani sinček-jedinec

SANDI

učenec III. raz. višje realke

star 13 let je po dolgi in mučni bolezni, dne 1. junija 1919 ob 1/4 12 zvečer mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragerega pokojnika se vrši v torek dne 3. junija 1919 ob 1/2 6 uri popoldan iz hiše žalosti, Copova cesta št. 21 na pokopališče k sv. Križu.

Prosi se tihega sožalja.

Ljubljana, dne 2. junija 1919.

Davčni upravitelj Aleksander Hruška s soprogo.

Potrži globoke žalosti javljamo tužno vest, da je naš iskreno-ljubljeni sin in brat

Jožko Pogačnik

Slov. pl. polk

dne 2. maja v bojih na Sv. Lovrencu na Koroškem padel za domovino. Truplo nepozabnega počiva v Sp. Dravogradu na tamkajšnjem pokopališču.

Priporočamo ga v pobožno molitev in blag spomin. Tebi pa, dragi Jožko, bodi zemljica lahka v tužnem Korotanu Ljubno, 2. junija 1919.

3371

Žalujoča rodbina Pogačnikova.

Mestna hranilnica ljubljanska naznanja pretužno vest, da je njen hišnik, gospod

Tomaž Jankar

po kratki bolezni nenadoma preminul.

V Ljubljani, dne 2. junija 1919.

Ravnateljstvo.

Danes

sveže ribepri trdki Leopold Fon,
Ljubljana, Stari trg št. 6.

**V najem se odda na
Preski pri Medodah
popolnoma npravljen
mala hiša**
z obdelanim vrtom za sočujo
in sadje. Pojasnila daje gospa
Suman, Preska.

Radi odpotovanja se takoj prodaja:
**2 veliki omari za obleko, 1
miza, 1 veliko ogledalo, 1 divan
in par gorskih čevljev šte. 42**
v Litli št. 3/I. nadstropje. Ponudbo
pod „Sarajevo“ upravnistvu Slovenca.

Nova dvonadstropna hiša 3390

VILA

z vrtom tik mesta Ljubljane se prodaja.
Več se izve od 5. do 7. ure popoldne
v gostilni pri „Zvezdi“ v Sp. Siskli.

Razpis služb.

3370

Na mestnem uradu v Ptuj se razpišejo sledeče službe:

1. mesto občinskega zdravnika (kirurg
ima prednost),	12. mesto mitničarja,
2. mesto nadživnozdravnika,	13. „ 3 uradnih slug,
3. „ občinskega tajnika,	14. „ učiteljice za šolski vrtec,
4. „ oficijanta,	15. „ vodje mestne plinarne,
5. „ občinskega oskrbnika,	16. „ monterja,
6. „ nadknjigovodje,	17. „ lampista,
7. „ blagajnika,	18. „ skladiščarja,
8. „ gospodarskega upravitelja,	19. „ nadzornika klavnice,
9. „ strojepiske,	20. „ vodje mestne pralnice,
10. „ knjigovodje,	21. „ 5 stražarjev,
11. „ blagajničarke,	22. „ tehničarja.

Tozadevne prošnje je vložiti najdalje do 30. junija t. l. pri vladnem ko-
misarju mesta Ptuj. Pojasnila se dobe na magistratu.

Ptuj, dne 30. maja 1919.

Vladni komisar: Dr. Senčar, s. r.

Kranjska deželna podružnica

n.-a. dež. življenske in rentne, nezgodne in jamstvene zavarovalnice
v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12, II. n.,

sprejema zavarovanje na doživlje in smrt, združeno tudi z
vojnim rizikom, otroških do, rentna in ljudska, nezgodna
in jamstvena zavarovanja.

— Javen zavod. — Absolutna varnost. — Nizke premije. —
Prospekti zastoj in poštne prosto. — Sposobni zastopniki se spre-
jemajo pod najugodnejšimi pogoji.

Št. 8869.

Razglas.

Ker prejenja s 1. oktobrom 1919 najemna pogodba z dose-
danjo najemnico, je

oddati hotel Tivoli z restavracijo itd.

drugemu najemniku.

Reflektanti naj vložijo svoje z natančnimi podatki oprem-
ljene prošnje

do vštetega 30. junija 1919

v zaprtih kuvertah in označene z nadpisom »ponudbe za od-
dajo hotela Tivoli« mestnemu gospodarskemu uradu.

Iz teh podatkov mora biti predvsem razvidna pristojnost,
doseganje službovanje ali obratovanje prosilčeve in označba
njegovega finančnega stanja.

Oziralo se bo predvsem na ponudnike, ki so finančno
zmožni voditi podjetje intencijam mestne občine primerno.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 28. maja 1919.

3369

Št. 8359.

Razglas.

Letošnji

prispevki za posojilo, dano posestnikom barskih
zemljišč za osuševalna dela

so se po glavnem odboru za obdelovanje barja v smislu § 4
zakona z dne 1. avgusta 1906 dež. zak. št. 16 porazdelili.

Tozadevni razdelni izkazi so v smislu § 5 tega zakona
8 dni pri mestnem magistratu (gospodarski urad) na javni
vpogled razgrnjeni, kjer se med uradnimi urami vsak dan
lahko vpogledajo.

Morebitne pritožbe proti vpisu v razdelni izkaz ali proti
visokosti odmerjenih doneskov je podati komisiji za začasno
vodstvo in likvidacijo deželne uprave v 14 dneh po preteku
prej označenega 8 dnevnega roka.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 24. maja 1919.

3368

1000 delavcev

rudarjev za moderno urejen premogovnik v Vojvodini se
tako sprejme v delo pod zelo ugodnimi pogoji. Javiti
se je samo osebno vsak ponedeljek popoldne v našem uradu
v Ljubljani. Za dobro plačo, hrano in stanovanje je poskrb-
ljeno, potni stroški se pa povrnejo. Odhod vsak torek zjutraj
v skupnih transportih.

3391

Državna posredovalnica za delo v Ljubljani

Gradišče.

Daruvar

Mineralno in blatno kopališče.

Radioaktivni topli izvori. Naj-
uspešnejše zdravljenje: reuma-
tizma, ischiasa, posledic raznih
bolezni, ženskih bolezni, slabo-
krvnosti in splošne slabosti.

Slavonija, postaja juž. žel.

Ugodno letovišče.

Dobra oskrba.

Celo leto otvoreno. Glavna sezona od maja do septembra.

Znameniti in zdravilni vrelci

Krapinske Toplice

Hrvatsko

zdravilo z gotovim uspehom vse vrste
revmatizma, bolečine v kosteh, ischiasa
in vseh vrst posledic, delujejo izvanredno
dobrodejno na živčni sistem (nevra-
stija, neuralgija, histerija, boli v kosten-
jaci zbojšavajo kronične bolezni mehurja,
kronično otrovanje krvi in kožnih bolezni.
Nadalje delujejo povoljno na nervoznost
pri ženskih, pri kroničnem upadanju ma-
ternice itd. Poblížnja pojasnila daje in
pošilja brezplačno kopališko prospekte
ravnateljstvo.

2597

Coklje

(čevlje z lesenimi podplati).

Se mal ostanek v zalogi. Cena
K 5— do 15— za par. Pri-
poročamo šolskim vodstvom
za otroke in županstvom za
občinske uboge.

Mirenska „Čevljarska zadruga“
Vrbovec, p. Mozirje.

**Živo apno, zidno in
strešno opeko**

v celih vagonih ponuja

VALENTIN URBANČIČ,
Ljubljana, Blatweisova cesta št. 18.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi
:: oljnat portrete na platno ::
izvršuje umetniško po vsaki fotografiji

Davorin Roušek

prvi fotografski in povečevalni zavod

— V LJUBLJANI —
KOLODVORSKA ULICA št. 34 a.

Pravo žolto domače
milo za pranje

1 kg K 11—, 1 za-
bojček okoli 3½ kg
franko K 38-50 po-
šilja po povzetju
zavod za eksport.

M. JUNKER, ZAGREB,

št. 39, Petrinjska ulica 3. III.

Z naročilom se prosi poslati tudi

polovico zneska.

Večja
mno-
žina
karbida

se dobi pri BREZNIK & FRITSCH,
trgovina z železnino v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 17.

5189

Hišna lekarna

z vso opremo in z zdravili, zdravniški
instrumenti, divan za zdravniško pre-
iskovanje, umivalna miza itd., zobo-
zdravniška in zobotehnična oprema je
na prodaj. — Ana Konečnik, zdravn.
vdova, Gornji Grad.

3330

64 C°

Jedina

alkalično-

slana jedina

64 C° radio-

aktivna kopelj

na kontinentu

LIPIK

termalno in blatno kopališče v Slavoniji

zdravi sigurno

reumatizem, išias,

kostolom, exudate,

želodčne in ledvične

ter otroške bolezni,

diabetes, konstitucio-

nalne bolezni in

arterioskleroso.

Prospekte pošilja in daje pojasnila

brezplačno

Uprava kopališča Lipik.**Kupujem:****smrekovo lubje**

(čreslo)

• les za jame •

Prosim ponudbe s skrajno ceno!

Vinko Vabič, žalec pri Celju.**Razglas.**

Naš letošnji redni občni zbor je podelil znesek treh tisoč
kron za obdaritev 60 dolgo službečih, k stanju naših vlagateljev
spadajočih poslov in obrtniških pomočnikov (obrtinskih po-
močnic) z nagradami po 50 K.

Za te nagrade morejo prositi one službeče osebe moškega
in ženskega spola,

1.) ki so posli v smislu poselskega reda ali obrtniški po-
močniki (obrtniške pomočnice),

2.) ki so služili ali še služijo najmanj deset let neprene-
homa pri enem in istem delodajalcu.

3. ki so vsaj pet let vlagatelji našega zavoda.

Prosilci, ki doslej še niso bili obdarovani z nagrado, imajo
prednost pred onimi, ki so v zadnjih treh letih prejeli nagrado.

Tisti, ki prosijo za kako tako nagrado, morajo nepretr-
gano službeno dobo dokazati s poselsko knjižico ali s spr-
čevalom svojega službodajalca ali na kak drug verodostojen
način, n. pr. s potrdilom župniškega ali občinskega urada
svojega službenega kraja. Začasni izstop iz službe zaradi bo-
lezni ne velja kot prenehanje službene dobe, ako je uslužbenec
po ozdravljenju zopet vstopil v službo prejšnjega gospodarja.

Pripadnost k stanju naših vlagateljev se mora dokazati
z navedbo številke vložne knjižice Kranjske hranilnice, ki se
glasi na ime prosilčeve ali je vinkulirana na njegovo ime,
ali pa na drug način, ki izključuje vsako zlorabo.

Za te nagrade se je

do 30. junija t. l.

pismeno ali ustno prijaviti tajnistvu Kranjske hranilnice. Te
prošnje se bodo rešile do konca meseca julija t. l.

V Ljubljani, dne 31. maja 1919.

Ravnateljstvo kranjske hranilnice.**RUM in SLIVOVKO**

močno in izvrstno blago, oddajam na
debelo in na drobno po najnižjih cenah. ♦ **IVAN PERDAN, Ljubljana.**

Lepa pol- lic in rok prinese mnogo prednosti tako
v zdravstvenem kakor v društvenem oziru.
Fellerjeva popolnoma neškodljiva preizkušena „Elza“
pomada za obvarovanje in negovanje kože, odstrani
nečistost kože, ožeda prišče, brani proti solnčarici,
solnčnim pegam, bori, razkavosti, velosti kože. —
Lonček močnejše vrste 6 kron. Omot in poština se
se računa po- Namesto škodljivega mila vzemi-
sebej najceneje. mo za
lice Fellerjevo lilijino mlečno milo „Elza“, katero je da-
nes še zelo drago ali ima še iste dobrote in neškodljivo-
sti kakor pred vojno. Boljše in finejše za negovanje
kaže v današnjem času si niti misliti ne moremo.
Bujne lase Tanohina pomada za rast las. Okrepi kožo
na glavi, preprečuje plešavost in prezgodnjo osivelost.
Lonček močnejše vrste 6 kron. Omot in poština se
računa pose- Za vsakdanje negovanje telesa so
bej najceneje. Fellerjeve „Elza“ toaletne pastilje za umivanje telesa,
otroške kopeli, kakor za ustno vodo itd. Cena kar-
tonu 1 K 50 v. — 5 seboj vzeti in povsod v žepu
nositi se more bol ublažujoč, hladeč, osvežujoč Fel-
lerjev „Elza“ mentolni migrenski črtnik. V leseni
cevkici 1 K 50 v. Izvrsten proti glavobolu in migreni,
rabi se tudi proti vbojstvu in ranitvi. Voda za oči
(collyrium) 2 K 50 v. Kapljice proti zobobolu 2 K 50 v.

Pravi zagorski prsni
sok proti kašlju stekle-
nica 4 K. Francovo žganje
v stekl. 6— K in 16— K.

Za želoce, prava šved-

ska tinktura, vel. stekl. 10— K, balzam (melen)

mala stekl. 2— K. Kurja očesa odstrani brez

bolečin Fellerjeva turist. tinktura „Elza“ (tekočina)

skupaj s čopičem 3 K in turist. obliž po 3 K in

1 K 50 v. Proti potenju telesa in nog je Fel-

lerjev „Elza“ prašek z vsipom 1 K 50 v. Krmlni

prašek za živino davno poznani se zopet dobi.

Karton 2 K. Omot in poština se računa posebej in najceneje. Kdor naroči

več, mnogo prihrani. Naročiti je treba pri lekarnarju **EVGENU V. FELLER,**

Štubica, Elza trg št. 134 (Hrv. Zagorje).

!SVETLA!

Generalna reprezentanca za **baterije, žarnice,
elektrotehniko**, (izdelek svetovne slovanske
tvornice) za kraljestvo SHS

Janko Pogačar, Zagreb,

začasno Ljubljana, Ilirska ulica številka 29/I.

MEDVED

Trgovcem z manufakturnim blagom
se priporoča trdka

J. MEDVED iz Gorice

sedaj v Ljubljani, Sv. Petra nasip 7.